

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ సప్తమ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ సాధ్యా వై దేవాః సువర్గకామా ఏతగ్ం
షడ్రాత్రమపశ్యంతమాహరన్తేనాయజంత తతో వై తే సువర్గలోకమాయన్ య ఏవం
విద్వాగ్ంసః షడ్రాత్రమాసతే సువర్గమేవ లోకం యన్తి దేవసత్త్రం వై షడ్రాత్రః ప్రత్యక్షగ్ం
హ్యేతాని పృష్ఠాని య ఏవం విద్వాగ్ంసః షడ్రాత్రమాసతే సాక్షాదేవ దేవతా అభ్యారోహన్తి
షడ్రాత్రో భవతి షడ్వా ఋతవష్షట్పృష్ఠాని [౧] పృష్ఠైరేవర్తనన్వారోహన్త్యుతుభిః
సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్యన్తి బృహద్రథంతరాభ్యాం యన్తీయం వావ
రథంతరమసౌ బృహదాభ్యామేవ యన్త్యథో అనయారేవ ప్రతి తిష్యన్త్యేతే వై
యజ్ఞస్యాఽఞ్జసాయనీ సుతీ తాభ్యామేవ సువర్గలోకం యన్తి త్రివృదగ్నిష్టోమా భవతి
తేజ ఏవావ రున్ధతే పశ్చాదశో భవతీన్ద్రయమేవావ రున్ధతే సప్తదశో [౨]
భవత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన జాయన్త ఏకవిగ్ంశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యా అథో
రుచమేవావత్మన్దధతే త్రిణవో భవతి విజిత్యై త్రయస్త్రిగ్ంశో భవతి ప్రతిష్ఠిత్యై
సదోహవిర్ధానిన ఏతేన షడ్రాత్రేణ యజేరన్నాశ్వత్థీ హవిర్ధానశ్చావగ్గీర్ధ్రం చ భవతస్తద్ధి
సువర్గ్యం చక్రీవతీ భవతః సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యా ఉలూఖలబుధ్నో యూపో భవతి
ప్రతిష్ఠిత్యై ప్రాశ్నో యాన్తి ప్రాజీవ హి సువర్గో [౩] లోకః సరస్వత్యా యాన్త్యేష వై
దేవయానః పన్థాస్తమేవావన్వారోహన్త్యాక్రోశన్తో యాన్త్యవర్తిమేవావన్యస్మిన్ప్రతిషజ్య
ప్రతిష్ఠాఞ్గచ్ఛన్తి యదా దశ శతం కుర్వన్త్యథైకముత్థానగ్ం శతాయుః పురుషః శతేన్ద్రియ
ఆయుష్యేపేన్ద్రియే ప్రతితిష్యన్తి యదా శతగ్ం సహస్రం కుర్వన్త్యథైకముత్థానగ్ం
సహస్రసంమితో వా అసౌ లోకోముమేవ లోకమభి జయన్తి యదైషాం ప్రమీయేత యదా

వా జీ॑యే॒ర॒న్న॒థై॒క॒ము॒త్థా॒నం॒ త॒ద్ధి తీ॒ర్థమ్॑॥[౪]

పు॒ష్కాని॑ స॒ప్తద॑శ॒స్సువ॑ర్గో జ॒యన్తి॑ య॒దైకా॑దశ చ॥7.2.1॥

కు॒సు॒రు॒బి॒న్ద ఔ॒ద్దాల॑కిరకామయత పశుమాన్థాన్యమితి స ఏ॒తగ్ం
స॒ప్తరా॑త్రమా॒హర॑తీ॒నా॒యజ॑త తేన వై స యావ॑న్తో గ్రా॒మ్యాః ప॒శవ॑స్త్తానవా॒రున్ద॑ య
ఏ॒వం వి॒ద్వాన్ధ॑ స॒ప్తరా॑త్రేణ యజతే యావ॑న్త ఏ॒వ గ్రా॒మ్యాః ప॒శవ॑స్త్తానీవా॒వ రు॑న్ధే స॒ప్తరా॑త్రో
భ॒వతి॑ స॒ప్త గ్రా॒మ్యాః ప॒శవః॑ స॒ప్తాక॑రణ్యాః స॒ప్త ఛ॒న్దాగ్స్సు॑భయస్యావరుద్ధై
త్రి॒వృద॑గ్నిష్టో॒మా భ॒వతి॑ తే॒జ [౫] ఏ॒వా॒వ రు॑న్ధే ప॒శ్చద॑శో భ॒వతీ॑న్త్రియమే॒వా॒వ రు॑న్ధే
స॒ప్తద॑శో భ॒వత్య॑న్నాద్యస్యా॒వరు॑ద్ధ్యా అథో పై॒వ తేన॑ జాయత ఏ॒కవి॑గ్ంశో భ॒వతి॑
ప్రతి॑ష్ఠిత్యా అథో రు॒చమే॒వా॒క॒తన్ధ॑తే త్రి॒ణవో॑ భ॒వతి॑ వి॒జిత్యై॑ ప॒శ్చవి॑గ్ంశో॒గ్నిష్టో॒మా
భ॒వతి॑ ప్ర॒జాప॑తేరా॒ప్త్యై మహా॑వ్రతవా॒నన్నాద్య॑స్యా॒వరు॑ద్ధ్యా వి॒శ్వజి॑థస్వపుష్కో॒తిరా॑త్రో
భ॒వతి॑ స॒ర్వస్యా॑భి॒జిత్యై॑ యత్ప్రత్యక్షం పూర్వే॒ష్వహ॑స్సు పు॒ష్కాన్యపే॒యుః ప్రత్య॑క్షం [౬]
వి॒శ్వజి॑తి యథా దు॒గ్ధాము॑ప॒సీద॑త్యే॒వము॑త్తమమహః స్వా॒నైక్రా॑త్రశ్చ॒న
స్వా॒ద్బృ॒హద్ర॑థన్తరే పూర్వే॒ష్వహః॑సూ॒ప యన్తీ॒యం వా॑వ రథన్తరమసౌ బృ॒హదా॑భ్యామే॒వ న
యన్త్య॑థో అ॒నయా॑రే॒వ ప్రతి॑ తిష్ఠన్తి యత్ప్రత్యక్షం వి॒శ్వజి॑తి పు॒ష్కాన్యప॑యన్తి యథా
ప్ర॒త్తాం దు॒హే తాదృ॑గే॒వ తత్॑॥[౭]

తే॒జ అపే॑యుః ప్రత్యక్షన్ద్వి॒చత్పా॑రిగ్ంశచ్చ॥7.2.2॥

బృ॒హస్ప॑తిరకామయత బ్రహ్మవర్చ॒సీ స్వా॒మితి॑ స
ఏ॒తమ॑ష్టరా॒త్రమ॑పశ్యత్తమా॒హర॑తీ॒నా॒యజ॑త తతో వై స బ్రహ్మవర్చస్యభవద్య ఏ॒వం
వి॒ద్వాన్ష॑రా॒త్రేణ॑ యజతే బ్రహ్మవర్చస్యే॒వ భ॒వత్య॑ష్టరా॒రో భ॒వత్య॑ష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రీ
బ్రహ్మవర్చ॒సం గా॑యత్రియే॒వ బ్రహ్మవర్చ॑సమ॒వ రు॑న్ధే॒ష్టరా॑త్రో భ॒వతి॑ చ॒తస్రో॑ వై

దిశశ్చ॑తస్రో॑వా॒న్తరది॑శా ది॒గ్భ్య ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑సమ॒వ రు॑న్ధే [౮] త్రి॒వృ॑దగ్ని॒ష్టోమో భ॑వతి
 తే॒జ ఏ॒వా॒వ రు॑న్ధే ప॒ఞ్చద॒శో భ॑వతీ॒న్త్రియ॑మే॒వా॒వ రు॑న్ధే స॒ప్తద॒శో
 భ॑వత్య॒న్నాద్య॑స్యా॒వరు॑ద్ధ్యా అథో పై॒వ తే॒న జా॑యత ఏ॒కవి॑గ్ంశో భ॑వతి ప్రతి॑ష్ఠిత్యా అథో
 రు॒చమే॒వా॒వత్మ॑న్ధతే త్రి॒ణవో భ॑వతి వి॒జిత్యై త్ర॑యస్త్రి॒గ్ంశో భ॑వతి ప్రతి॑ష్ఠిత్యై
 ప॒ఞ్చవి॑గ్ంశో॑గ్ని॒ష్టోమో భ॑వతి ప్ర॒జాపతీ॑రా॒ప్త్యై మహా॑వ్రత॒వాన॑న్నాద్య॒స్యా॒వరు॑ద్ధ్యై
 వి॒శ్వజి॑ధ్నర్వపు॒ష్కోతి॑రాత్మో భ॑వతి సర్వ॒స్యా॒భిజి॑త్యై||౯||

ది॒బ్భ్య ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑సమ॒వ రు॑న్ధే॒భిజి॑త్యై||7.2.3||

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑సృ॒జత తాః సృ॒ష్టాః క్షు॑ధం న్యా॒యన్ధ॑ ఏ॒తం
 న॒వరా॑త్రమ॒పశ్య॑త్త॒మాహ॑రతే॒నా॒యజ॑త తతో వై ప్ర॒జాభ్యో॑కల్పత యర్హి॑ ప్ర॒జాః
 క్షు॑ధం ని॒గచ్ఛే॑యుస్తర్హి॑ న॒వరా॑త్రేణ యజేతే॒మే హి వా ఏ॒తాసాం లో॒కా అ॑క్లుప్తా అథైతాః
 క్షు॑ధం ని గచ్ఛన్తి॒మాసే॒వా॒వభ్యో లో॒కాన్కల్ప॑యతి తాన్కల్ప॒మానాన్ప్ర॒జాభ్యో॑ను కల్పతే
 కల్ప॑న్తి [౧౦] క॒స్మా ఇ॒మే లో॒కా ఊ॒ర్జం ప్ర॒జాసు ద॑ధాతి త్రి॒రాత్రే॑ణైవే॒మం లో॒కజ్కల్ప॑యతి
 త్రి॒రాత్రే॑ణా॒న్తరి॑క్షం త్రి॒రాత్రే॑ణా॒ముల్లో॑కం యథా గు॒ణే గు॒ణమ॑న్వ॒స్యత్యే॒వమే॒వ తల్లో॑కే
 లో॒కమ॑న్వ॒స్యతి ధృ॒త్యా అ॑శిథి॒లమ్భా॑వాయ జ్యోతి॒ర్గారా॑యురితి జ్ఞాతా స్తో॒మా భ॑వన్తీ॒యం
 వా॒వ జ్యోతి॑ర॒న్తరి॑క్షం గౌర॒సా॒వాయు॑రే॒ష్వేవ లో॒కేషు ప్రతి తి॑ష్ఠన్తి జ్ఞాత్రం ప్ర॒జానా॑- [౧౧]
 జ్గచ్ఛతి న॒వరా॑త్మో భ॑వత్య॒భిపూ॑ర్వమే॒వా॒స్మిన్తే॒జో ద॑ధాతి యో జ్యోగా॒మయా॑వీ స్యాధ్న
 న॒వరా॑త్రేణ యజేత ప్రా॒ణా హి వా ఏ॒తస్యా॑ధృతా అథైతస్య జ్యోగా॒మయతి
 ప్రా॒ణాసే॒వా॒స్మిన్దా॑ధారోత యదీ॒తాసు॑ర్భవతి జీ॒వత్యే॒వ||౧౨||

కల్ప॑న్తే ప్ర॒జానాన్త్ర॑యస్త్రి॒గ్ంశవృ॑||7.2.4||

ప్ర॒జాప॑తిర॒కామ॑యత ప్ర జాయే॒యేతి స ఏ॒తం దశ॑హోతారమ॒పశ్య॑త్త॒మజు॑హోతే॒న

దశరాత్రమసృజత తేన దశరాత్రేణ ప్రాజాయత దశరాత్రాయ దీక్షిష్యమాణో
 దశహోతారం జహుయాద్దశహోత్రైవ దశరాత్రగ్ం సృజతే తేన దశరాత్రేణ ప్ర జాయతే
 వైరాజో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే విరాజమేవ
 గచ్ఛతి ప్రాజాపత్యో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రో [౧౩] య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే
 పైవ జాయత ఇన్ద్రో వై సదృజ్దేవతాభిరాసీధన్ న వ్యావృతమగచ్ఛధన్
 ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతం దశరాత్రం ప్రాయచ్చత్తమాహరత్తేనాయజత తతో
 వై సోన్యాభిర్దేవతాభిర్వావృతమగచ్ఛద్య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే వ్యావృతమేవ
 పాపూనా భ్రాతృవ్యేణ గచ్ఛతి త్రికకుద్వా [౧౪] ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రః కకుత్పశ్చదశః
 కకుదేకవిగ్ంశః కకుత్త్రయస్త్రిగ్ంశో య ఏవం విద్వాన్దశరాత్రేణ యజతే త్రికకుదేవ
 సమానానామ్భవతి యజమానః పశ్చదశో యజమాన ఏకవిగ్ంశో
 యజమానస్త్రయస్త్రిగ్ంశః పుర ఇతరా అభిచర్యమాణో దశరాత్రేణ యజేత దేవపురా ఏవ
 పర్యూహతే తస్య న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి నైనమభిచరన్థన్ముణుతే దేవాసురాః
 సంయత్తా ఆసన్తే దేవా ఏతాః [౧౫] దేవపురా అపశ్యన్ యద్దశరాత్రస్తాః పర్యూహన్త తేషాం
 న కుతశ్చనోపావ్యాధోభవత్తతో దేవా అభవన్పురాసురా యో భ్రాతృవ్యవాన్థాన్థన్
 దశరాత్రేణ యజేత దేవపురా ఏవ పర్యూహతే తస్య న కుతశ్చనోపావ్యాధో భవతి
 భవత్యాత్మనా పరాస్య భ్రాతృవ్యో భవతి స్తోమ స్తోమస్యోపస్తిర్భవతి
 భ్రాతృవ్యమేవోపస్తిజ్కరుతే జామి వా [౧౬] ఏతత్కుర్వన్తి యజ్జ్యాయాగ్ంసగ్గ్
 స్తోమముపేత్య కనీయాగ్ంసముపయన్తి యదగ్నిష్టోమసామాన్యవస్తాచ్చ పరస్తాచ్చ
 భవన్త్యజామిత్వాయ త్రిపుదగ్నిష్టోమోగ్నిష్టదాగ్నీయామ భవతి తేజ ఏవావ రున్ధే
 పశ్చదశ ఉక్థ్య ఐన్ద్రీష్విన్త్రయమేవావ రున్ధే త్రిపుదగ్నిష్టోమో వైశ్వదేవీమ పుష్టిమేవావ
 రున్ధే సప్తదశోగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసు తీవ్రసోమోన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో పైవ తేన
 జాయత [౧౭] ఏకవిగ్ంశ ఉక్థ్యః సారీమ ప్రతిష్ఠిత్యా అథో రుచమేవావత్మన్ధత్తే

సప్తదశోఽగ్నిష్టోమః ప్రాజాపత్యాసూపహవ్య ఉపహవమేవ గచ్ఛతి త్రిణవావగ్నిష్టోమావభిత
 ఐన్ద్రీమ విజిత్రై త్రయస్త్రిగ్ంశ ఉక్థ్యో వైశ్వదేవీమ ప్రతిష్ఠిత్రై విశ్వజిఘ్నర్వపుష్కోఽతిరాత్రో
 భవతి సర్వస్యాఽభిజిత్రై॥[౧౦]

ప్రాజాపత్యో వా ఏష యజ్ఞో యద్దశరాత్రస్త్రీకకుద్వా ఏతా వై జాయత ఏకత్రిగ్ంశచ్ఛ||7.2.5||

ఋతవో వై ప్రజాకామాః ప్రజాన్నాఽవిన్దంత తేఽకామయంత ప్రజాగ్ం సృజేమహి ప్రజామవ
 రున్ధీమహి ప్రజాం విన్ధేమహి ప్రజావన్తః స్వామేతి త
 ఏతమేకాదశరాత్రమపశ్యంతమాఽహరన్తేనాఽయజంత తతో వై తే ప్రజామసృజంత
 ప్రజామవాఽరున్ధత ప్రజామవిన్దంత ప్రజావన్తోభవంత
 ఋతవోఽభవన్తదార్తవానామార్తవత్వమృతూనాం వా ఏతే పుత్రాస్తస్మా- [౧౯] దార్తవా
 ఉచ్యన్తే య ఏవం విద్వాగ్ంస ఏకాదశరాత్రమాసతే ప్రజామేవ సృజన్తే ప్రజామవ రున్ధతే
 ప్రజాం విన్దన్తే ప్రజావన్తో భవన్తి జ్యోతిరతిరాత్రో భవతి జ్యోతిరేవ పురస్తాద్దధతే సువర్గస్య
 లోకస్యాఽనుఖ్యాత్రై పుష్కః షడహో భవతి షడ్వా ఋతవః షట్పృష్ఠాని
 పృష్ఠైరేవర్తానన్వారోహన్త్యృతుభిః సంవత్సరం తే సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్యన్తి
 చతుర్విగ్ంశో భవతి చతుర్విగ్ంశత్యక్షరా గాయత్రీ [౨౦] గాయత్రమ్బ్రహ్మవర్చసం
 గాయత్రీయామేవ బ్రహ్మవర్చసే ప్రతి తిష్యన్తి చతుశ్చత్వారిగ్ంశో భవతి
 చతుశ్చత్వారిగ్ంశదక్షరా త్రిష్టుగిన్ద్రియం త్రిష్టుప్త్రిష్టుభ్యేవేన్ద్రియే ప్రతి
 తిష్యన్త్యష్టాచత్వారిగ్ంశో భవత్యష్టాచత్వారిగ్ంశదక్షరా జగతీ జాగతాః పశవో జగత్యామేవ
 పశుమ ప్రతి తిష్యన్త్యేకాదశరాత్రో భవతి పశ్చ వా ఋతవ ఆర్తవాః
 పశ్చర్తుష్టేవాఽర్తవేమ సంవత్సరే ప్రతిష్ఠాయ ప్రజామవ రున్ధతేఽతిరాత్రావభితో భవతః
 ప్రజాయై పరిగృహీత్రై॥[౨౧]

తస్మాద్గాయత్రీకాన్ పశ్యాశచ్ఛ||7.2.6||

ఐ॒న్ద్ర॒వా॒య॒వా॒గ్రా॒న్ధ్ర॒హీ॒యా॒ద్యః॒ కా॒మ॒యే॒త య॒థా॒పూ॒ర్వం॒ ప్ర॒జాః॒ క॒ల్పే॒ర॒న్ని॒తి య॒జ్ఞ॒స్య॒ వై

యదీ॑తా॒సు॒ర్భవ॑తి జీ॒వత్యే॑వ పూ॒ర్ణాన్త॑హన్త॒హియా॒ద్యర్హి॑ ప॒ర్జన్యో॑ న వర్షే॒త్రాణాన్॑ వా
ఏ॒తర్హి॑ప్ర॒జానా॑గ్ం శు॒గృచ్ఛ॑తి యర్హి॑ ప॒ర్జన్యో॑ న వర్ష॑తి ప్రా॒ణా గ్ర॒హః ప్రా॒ణానీ॑వ
ప్ర॒జానా॑గ్ం శు॒చో ము॑శ్చతి తా॒జక్ష్ప॑ వర్ష॑తి॥౨౬॥

ప్ర॒మీయే॑త మను॒ష్య ఋ॒ధ్యతే॑ య॒స్య పీ॒తా పీ॒తామ॑హః పు॒ణ్యో వా॒గ్వా ఏ॒వ పూ॒ర్ణాన్త॑హన్త॒హియా॒ద్యర్హి॑గ్ంశతిశ్చ॥7.2.7॥

గా॒యత్రో॑ వా ఐ॒న్త॒వాయ॑వో గా॒యత్రం॑
ప్రా॒యణీ॑యమహస్త॒స్మాత్ప్రా॒యణీ॑యే॒హనై॒న్త॒వాయ॑వో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే
గృ॒హ్యతి॑ త్రి॒ష్టభో॑ వై శు॒క్రస్తై॒ష్టభం॑ ద్వి॒తీయ॑మహస్త॒స్మాద్ద్వి॒తీయే॒హజ్ఞుక్రో॑ గృ॒హ్యతే॑
స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే గృ॒హ్యతి॑ జా॒గతో॑ వా ఆ॒గ్రయ॑ణో జా॒గతం॑
త్వ॒తీయ॑మహస్త॒స్మాత్త్వ॒తీయే॒హన్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే
గృ॒హ్యత్యే॒తద్వై ॥౨౭॥ య॒జ్ఞమా॑పద్యచ్ఛన్దాగ్స్యా॒ప్నోతి॑ యదా॒గ్రయ॑ణః శ్వో గృ॒హ్యతే॑
యత్తై॒వ య॒జ్ఞమ॑దృశ॒ంతత॑ ఏ॒వైనం॑ పు॒నః ప్ర॒ యు॒జ్మే జగ॑న్ముఖో వై ద్వి॒తీయ॑స్త్రి॒రాత్రో
జా॒గత॑ ఆ॒గ్రయ॑ణో యచ్ఛతు॒ర్థేహ॑న్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే
గృ॒హ్యత్యథో॑ స్వ॒మేవ॑ ఛ॒న్దోను॑ ప॒ర్యావ॑ర్త॒న్తే రా॒థంత॑రో వా ఐ॒న్త॒వాయ॑వో రా॒థంత॑రం
ప॒శ్చమ॑మహస్త॒స్మాత్ప॒శ్చమే॒హ- ॥౨౮॥ నై॒న్త॒వాయ॑వో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే
గృ॒హ్యతి॑ బా॒ర్హతో॑ వై శు॒క్రో బా॒ర్హత॑గ్ం ష॒ష్ఠమ॑హస్త॒స్మాత్షే॒ష్ఠేహ॑జ్ఞుక్రో గృ॒హ్యతే॑ స్వ
ఏ॒వైన॑మాయత॒సే గృ॒హ్యత్యే॒తద్వై ద్వి॒తీయం॑ య॒జ్ఞమా॑పద్యచ్ఛన్దాగ్స్యా॒ప్నోతి॑ యచ్ఛు॒క్రః
శ్వో గృ॒హ్యతే॑ యత్తై॒వ య॒జ్ఞమ॑దృశ॒ంతత॑ ఏ॒వైనం॑ పు॒నః ప్ర॒ యు॒జ్మే త్రి॒ష్టజ్ముఖో॑ వై
త్వ॒తీయ॑స్త్రి॒రాత్రస్తై॒ష్టభః ॥౨౯॥ శు॒క్రో య॒థస్ప॑త॒మేహ॑జ్ఞుక్రో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే
గృ॒హ్యత్యథో॑ స్వ॒మేవ॑ ఛ॒న్దోను॑ ప॒ర్యావ॑ర్త॒న్తే వా॒గ్వా ఆ॒గ్రయ॑ణో
వాగ॒ష్ఠమ॑మహస్త॒స్మాద్ష॒ష్ఠమే॒హన్నా॒గ్రయ॑ణో గృ॒హ్యతే॑ స్వ ఏ॒వైన॑మాయత॒సే గృ॒హ్యతి॑
ప్రా॒ణో వా ఐ॒న్త॒వాయ॑వః ప్రా॒ణో న॑వమమహస్త॒స్మాన్న॑వమే॒హనై॒న్త॒వాయ॑వో గృ॒హ్యతే॑ స్వ

ఏ॒నై॒న॒మా॒య॒త॒నే గృ॒హ్య॑త్యే॒త- [30] ద్వై తృ॒తీ॒యం॑ య॒జ్ఞ॒మా॒ప॒ద్య॒చ్ఛా॒గ్స్యా॒ప్నో॒తి
 య॒దై॒న్త్ర॒వా॒య॒వః శ్వో గృ॒హ్య॑తే య॒త్తై॒వ య॒జ్ఞ॒మ॒దృ॒శ॒న్త॒త ఏ॒నై॒నం పు॒నః పు
 యు॒జ్మే॒కథో స్వ॒మే॒వ ఛ॒న్దో॒కను ప॒ర్యా॒వర్త॑న్తే పథో వా ఏ॒తే॒కథ్య॑పథే॒న య॒న్తి
 యే॒కస్యే॒నై॒న్త్ర॒వా॒య॒వాత్పు॒తిప॒ద్య॑న్తే॒కన్తః ఖి॒లు వా ఏ॒ష య॒జ్ఞ॒స్య
 య॒ద్దశ॑మ॒మహర్ద॑శ॒మే॒కహ॑న్తే॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్య॑తే య॒జ్ఞ॒స్యై- [30]
 వాన్త॒జ్ఞత్వా॑పథాత్ప॒న్థామ॑పి య॒న్త్యథో॑ యథా వహీ॒యసా పు॒తిసా॒రం వహ॑న్తి తా॒దృగే॒వ
 తచ్ఛా॒గ్స్యన్యో॑కన్య॒స్య లో॒కమ॑భ్య॒ధ్యాయ॑న్తాన్యే॒తేనై॒వ దే॒వా వ్య॑వాహ॒యన్తే॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్య
 వా ఏ॒తదా॒య॒తనం॑ య॒చ్ఛతు॒ర్థమ॑హ॒స్తస్మి॑న్నాగ్ర॒యణో॑ గృ॒హ్య॑తే
 తస్మా॒దాగ్ర॒యణ॑స్యా॒కయ॑తనే నవ॒మే॒కహ॑న్తే॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్య॑తే శు॒క్రస్య॑ వా
 ఏ॒తదా॒య॒తనం॑ య॒త్పృ॒శ్ణమ- [31] మహ॑స్త॒స్మిన్తే॒న్త్ర॒వా॒య॒వో గృ॒హ్య॑తే
 తస్మా॒దై॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్యా॑కయ॒తనే స॒ప్తమే॑కహ॒జ్ఞక్రో గృ॒హ్య॑త ఆగ్ర॒యణ॑స్య వా
 ఏ॒తదా॒య॒తనం॑ య॒త్షష్ఠ॑మహ॒స్తస్మి॑జ్ఞక్రో గృ॒హ్య॑తే
 తస్మా॒చ్ఛుక్ర॑స్యా॒కయ॑తనే॒కష్టమే॑కహ॒న్నాగ్ర॒యణో॑ గృ॒హ్య॑తే ఛన్దా॒గ్స్యే॒వ తద్వి॑వాహ॒యతి
 పు వస్య॑సో వి॒వాహ॑మాప్నో॒తి య ఏ॒వం వే॒దా॒కథో దే॒వతా॑భ్య ఏ॒వ య॒జ్ఞే సం॒విదం॑ దధా॒తి
 తస్మా॒దిద॑మన్యో॒కన్య॒స్యై దధా॑తి॥[33]

ఏ॒తద్వై ప॒శ్నమే॑కహ॒న్తేష్టు॑భ ఏ॒తద్గృ॑హ్యతే య॒జ్ఞస్య॑ ప॒శ్నమ॑మన్య॒స్మా ఏ॒కశ్చ॑॥7.2.8॥

గా॒య॒త్రస్తే॒ష్టుభో జగ॑త ఏ॒తదాగ్ర॒యణో జగ॑మ్మ॒ఖోకథో స్వ॒గం రా॒థన్త॑రో బా॒రహ॑త ఏ॒తద్వై ద్వి॒తీయ॑గం
 శు॒క్రస్మి॑ష్టు॒జ్ఞఖో॑కథో వాక్పా॒ణ ఏ॒తత్తృ॒తీయ॑మై॒న్త్ర॒వా॒య॒వోకథో పథో॑ వై దశ॒మం య॒జ్ఞస్య॑ చతు॒ర్థమాగ్ర॒యణో నవ॑మ
 ఐ॒న్త్ర॒వా॒య॒వశ్శు॒క్రస్య॑ ప॒శ్నమ॑మై॒న్త్ర॒వా॒య॒వస్సప్త॑మే శు॒క్రశ్శు॒క్ర ఆగ్ర॒యణో య॒థ్షష్ఠ॑మ॒ష్టమే॑కహ॒జ్ఞాన్దాగ్ం॑సి (స్సప్త॑మే శుక్రో
 య॒థ్షష్ఠ॑గం శుక్రో॒ష్టమే॑కహ॒న్నాగ్ర॒యణ॑శ్శ్చన్దాగ్ం॑సి)॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్ర జాయేయేతి స ఏతం
ద్వాదశరాత్రమపశ్యత్తమాహరత్రేనాయజత తతో వై స ప్రాజాయత యః కామయేత
ప్ర జాయేయేతి స ద్వాదశరాత్రేణ యజేత పైవ జాయతే బ్రహ్మవాదినో
వదన్త్యగ్నిష్టోమప్రాయణా యజ్ఞా అథ కస్మాదతిరాత్రః పూర్వః ప్ర యుజ్యత ఇతి చక్షుషీ
వా ఏతే యజ్ఞస్య యదతిరాత్రౌ కనీనికే అగ్నిష్టోమౌ య- [38] దగ్నిష్టోమం పూర్వం
ప్రయుజ్జీరన్బహిర్ధా కనీనికే దధ్యస్తస్మాదతిరాత్రః పూర్వః ప్ర యుజ్యతే చక్షుషీ ఏవ
యజ్ఞే ధిత్వా మధ్యతః కనీనికే ప్రతి దధతి యో వై గాయత్రీం జ్యోతిఃపక్షాం వేద జ్యోతిషా
భాసా సువర్గలోకమేతి యావగ్నిష్టోమౌ తౌ పక్షౌ యేన్తరేన్షావుక్థాః స ఆత్మేషా వై
గాయత్రీ జ్యోతిఃపక్షా య ఏవం వేద జ్యోతిషా భాసా సువర్గలోక- [39] మేతి ప్రజాపతిర్వా
ఏష ద్వాదశధా విహితో యద్ద్వాదశరాత్రౌ యావతిరాత్రౌ తౌ పక్షౌ యేన్తరేన్షావుక్థాః
స ఆత్మా ప్రజాపతిర్వావైష సన్ధన్దౌ వై సత్త్రేణ స్పృణోతి ప్రాణా వై సత్ప్రాణానేవ స్పృణోతి
సర్వాసాం వా ఏతే ప్రజానాం ప్రాణైరాసతే యే సత్త్రమాసతే తస్మాత్సృచ్చన్తి కిమేతే సత్త్రిణ
ఇతి ప్రియః ప్రజానాముత్థితో భవతి య ఏవం వేద||[39]

అగ్నిష్టోమౌ యథ్యువర్గలోకం ప్రియః ప్రజానాం పశ్య చ||7.2.9||

న వా ఏషోన్యతో వైశ్వానరః సువర్గాయ లోకాయ ప్రాభదూర్ధ్వ హ వా ఏష ఆతత
ఆసీత్తే దేవా ఏతం వైశ్వానరం పర్యోహన్థున్వర్గస్య లోకస్య ప్ర భూత్యా ఋతవో వా ఏతేన
ప్రజాపతిమయాజయస్తేష్వార్ధ్నోదధి తద్బద్ధోతి హ వా ఋత్విక్షు య ఏవం
విద్వాన్ద్వాదశాహేన యజతే తేన్స్మిన్నైచ్చన్త స రసమహ వసన్తాయ ప్రాయచ్చ- [32]
ద్యవజ్జీష్మాయౌషధీర్వర్షాభ్యో వ్రీహీజ్ఞురదే మాషతిలో హేమన్తశిశిరాభ్యాం తేనేన్ద్రం
ప్రజాపతిరయాజయత్తతో వా ఇన్ద్ర ఇన్ద్రోభవత్తస్మాదాహురానుజావరస్య యజ్ఞ ఇతి స
హ్యేతేనాగ్రేయజతైష హ వై కుణపమత్తి యః సత్త్రే ప్రతిగృహ్ణతి

పురుషకు॑ణపమ॑శ్వకు॑ణప॑జ్గర్వా అ॒న్నం యే॒న పా॑త్రే॒ణాఽన్నం॑ బిభ్ర॑తి య॒త్తన్న నిర్ణే॑నిజ॒తి
తతో॑ఽధి [30] మ॒ల॒ఞ్గాయ॑త ఏ॒క ఏ॒వ య॑జే॒తైకో హి ప్ర॑జాప॒తిరా॒ర్హోద్ద్వాద॑శ రా॒త్రీర్ద్విక్షి॑తః
స్యాద్ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॑వ॒థ్సరః॑ సం॑వ॒థ్సరః॑ ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జాప॑తిర్వా॒వైష ఏ॒ష హ త్వి
జాయ॑తే య॒స్తప॑సోఽధి జాయ॑తే చ॒తుర్థా వా ఏ॒తాస్తస్తస్తస్తో॑ రా॒త్రయో
యద్ద్వాద॑శోఽప॒సదో యాః ప్ర॑థ॒మా య॒జ్ఞం తా॒భిః స॑మ్భ॒రతి॒యా ద్వి॑తీయా య॒జ్ఞం
తా॒భిరా ర॑భ॒తే [3౯] యాస్తృ॑తీయాః పా॒త్రాణి॑ తా॒భిర్నిర్ణే॑నిక్తి యాశ్చ॑తుర్థి॒రపి
తా॒భిరాత్మా॑న॒మన్త॑రతః శు॒న్ధతే॑ యో వా అ॒స్య ప॑శుమ॒త్తి మాగ్ం॑సగ్ం సోఽత్తి॑ యః
పు॒రోడా॑శం మ॒స్తిష్ఠ॑గ్ం స యః పరి॒వాపం పు॒రీష॑గ్ం స య ఆ॒జ్యం మ॒జ్జాన॑గ్ం స
య॒సోమ॑గ్ం స్వేద॒గ్ం సోఽపి॑ హ వా అ॒స్య శీర్ష॑ణ్యా ని॒ష్పదః॑ ప్ర॒తి గృ॑హ్ణా॒తి యో
ద్వాద॑శాహే ప్ర॒తిగృ॑హ్ణా॒తి తస్మాద్ద్వాద॑శాహే॒న న యా॑జ్యం పాప॒మన్ వ్యావృ॑త్త్యై॥[౪౦]
అ॒యచ్ఛద॑ధి ర॒భతే॑ ద్వాద॒శాయే॑న చ॒త్వారి॑ చ॥7.2.10॥

ఏ॒కస్మై॑ స్వా॒హా ద్వా॒భ్యాగ్ స్వా॒హా త్రి॒భ్యః స్వా॒హా చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॒హా ప॒ంచ॒భ్యః స్వా॒హా
షడ్భ్యః॑ స్వా॒హా సప్త॒భ్యః స్వా॒హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॒హా న॒వభ్యః॑ స్వా॒హా దశ॒భ్యః స్వా॒హైకాద॑శభ్యః
స్వా॒హా ద్వాద॑శభ్యః స్వా॒హా త్రయోద॑శభ్యః స్వా॒హా చ॒తుర్దశ॑భ్యః స్వా॒హా ప॒ంచద॑శభ్యః
స్వా॒హా షోడ॑శభ్యః స్వా॒హా సప్తద॑శభ్యః స్వా॒హాఽష్టద॑శభ్యః స్వా॒హైకా॒న్న విగ్ం॑శత్ర్యై స్వా॒హా
న॒వవిగ్ం॑శత్ర్యై స్వా॒హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హైకా॒న్న షష్ట్యై
స్వా॒హా న॒వషష్ట్యై॑ స్వా॒హైకా॒న్నాఽశీ॒త్యై స్వా॒హా న॒వాశీ॒త్యై స్వా॒హైకా॒న్న శతాయ॑ స్వా॒హా
శతాయ॑ స్వా॒హా ద్వా॒భ్యాగ్ శతా॒భ్యాగ్ స్వా॒హా సర్వ॑స్మై స్వా॒హా॥[౪౦]
న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శతే స్వా॒హైకా॒న్నైకవిగ్ం॑శతిశ్చ॥7.2.11॥

ఏ॒కస్మై॑ స్వా॒హా త్రి॒భ్యః స్వా॒హా ప॒ంచ॒భ్యః స్వా॒హా సప్త॒భ్యః స్వా॒హా న॒వభ్యః॑ స్వా॒హైకాద॑శభ్యః

స్వా॑హా త్ర॑యోద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా ప॒ఞ్చద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా స॒ప్తద॒శభ్యః॑ స్వా॑హైకా॒న్న విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హా న॒వవిగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హైకా॒న్న
 ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హా న॒వష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హైకా॒న్నాశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వాశీ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న శ॒తాయ॑
 స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౨]
 ఏ॒కస్మై॑ త్రి॒భ్యః ప॒ఞ్చాశతీ॑||7.2.12||

ద్వా॑భ్యాగ్ స్వా॑హా చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॑హా ష॒డభ్యః॑ స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॑హా ద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా
 ద్వా॑ద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా చ॒తుర్ద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా షో॒డశభ్యః॑ స్వా॑హాఽష్టా॒దశభ్యః॑ స్వా॑హా విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హాఽష్టా॒నవ॒త్యై స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౩]
 ద్వా॑భ్యామ॒ష్టాన॒వత్యై॑ ష॒డ్విగ్ం॑శ॒తిః||7.2.13||

త్రి॒భ్యః స్వా॑హా ప॒ఞ్చభ్యః॑ స్వా॑హా స॒ప్తభ్యః॑ స్వా॑హా న॒వభ్యః॑ స్వా॑హైకాద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా
 త్ర॑యోద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా ప॒ఞ్చద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా స॒ప్తద॒శభ్యః॑ స్వా॑హైకా॒న్న విగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హా
 న॒వవిగ్ం॑శ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న చ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హా న॒వచ॒త్వారిగ్ం॑శ॒తే స్వా॑హైకా॒న్న ష॒ష్ఠ్యై
 స్వా॑హా న॒వష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హైకా॒న్నాశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వాశీ॒త్యై స్వా॑హైకా॒న్న శ॒తాయ॑ స్వా॑హా
 శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౪]
 త్రి॒భ్యోఽష్టా॒చత్వారిగ్ం॑శతీ॑||7.2.14||

చ॒తుర్భ్యః॑ స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః స్వా॑హా ద్వా॑ద॒శభ్యః॑ స్వా॑హా షో॒డశభ్యః॑ స్వా॑హా విగ్ం॑శ॒త్యై
 స్వా॑హా ష॒ణ్ణవ॒త్యై స్వా॑హా శ॒తాయ॑ స్వా॑హా స॒ర్వస్మై॑ స్వా॑హా॥[౪౫]
 చ॒తుర్భ్యష్ణ॒ణవ॒త్యై షో॒డశి॑||7.2.15||

ప॒శ్చా॒భ్యః స్వా॑హా ద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా ప॒శ్చాద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా ప॒శ్చాన॒వ॒త్యై
 స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౬]
 ప॒శ్చా॒భ్యః ప॒శ్చాన॒వ॒త్యై చతు॒ర్దశి॑||7.2.16||

ద॒శ॒భ్యః స్వా॑హా వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా త్రి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా చ॒త్వారి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా ప॒శ్చాశ॒తే
 స్వా॑హా ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హా స॒ప్త॒త్యై స్వా॑హాఽశీ॒త్యై స్వా॑హా న॒వ॒త్యై స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా
 సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౭]
 ద॒శ॒భ్యో ద్వావి॒గ్ంశ॒తిః||7.2.17||

వి॒గ్ంశ॒త్యై స్వా॑హా చ॒త్వారి॒గ్ంశ॒తే స్వా॑హా ష॒ష్ఠ్యై స్వా॑హాఽశీ॒త్యై స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా
 సర్వ॒స్మై స్వా॑హా॥[౪౮]
 వి॒గ్ంశ॒త్యై ద్వాద॒శి||7.2.18||

ప॒శ్చాశ॒తే స్వా॑హా శతాయ స్వా॑హా ద్వా॒భ్యాగ్ం శతా॒భ్యాగ్ స్వా॑హా త్రి॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా
 చతు॒ర్భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా ప॒శ్చాభ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా ష॒డ్భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా స॒ప్త॒భ్యః
 శతే॒భ్యః స్వా॑హాఽష్టా॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా న॒వ॒భ్యః శతే॒భ్యః స్వా॑హా స॒హస్రా॒య స్వా॑హా సర్వ॒
 స్మై స్వా॑హా॥[౪౯]
 ప॒శ్చాశ॒తే ద్వాత్రి॒గ్ంశ॒తీ||7.2.19||

శతాయ స్వా॑హా స॒హస్రా॒య స్వా॑హాఽయు॒తాయ స్వా॑హా ని॒యుతాయ స్వా॑హా
 ప్ర॒యుతాయ స్వా॑హాఽర్బుదాయ స్వా॑హా న్య॒ర్బుదాయ స్వా॑హా స॒ముద్రాయ స్వా॑హా
 మ॒ధ్యాయ స్వా॑హాఽంతాయ స్వా॑హా ప॒రార్థాయ స్వా॑హోష॒సే స్వా॑హా పృ॒ష్ఠ్యై స్వా॑హోదే॒ప్యతే

స్వా॑హో॒ద్య॒తే స్వా॑హో॒ది॒తాయ॑ స్వా॑హో॒ సు॒వ॒ర్గా॒య స్వా॑హో॒ లో॒కా॒య స్వా॑హో॒ సర్వ॑స్మై స్వా॑హో॒॥

[౫౦]

శ॒తాయాఽష్టా॑త్రి॒గ్శతే॑॥7.2.20॥

సా॒ధ్యా॒ష్ట॒డాత్ర॑జ్క॒ సు॒రు॒బి॒న్ద॒స్స॒ప్త॒రాత్రం॑ బృ॒హ॒స్ప॒తిర॑ష్ట॒రాత్రం॑ ప్ర॒జాప॑తిస్తాః క్షు॒ధన్న॑వ॒రాత్రం॑ ప్ర॒జాప॑తిరకామయత
దశ॑హోతా॒రమృ॑తవ ఐ॒న్ద్రవాయ॑వాగ్రా॒న్గాయ॑త్రో వై ప్ర॒జాప॑తిస్స ద్వాద॑శరాత్రన వా ఏక॑స్మా ఏక॑స్మై ద్వా॒భ్యాన్ప్ర॑భృ॒శ్శత॑ర్భ్యః
ప॒ంచ॑భ్యో దశ॑భ్యో విగ్ంశ॒త్యై ప॒ంచా॑శతే శతాయ విగ్ంశ॒తిః॥20॥

సా॒ధ్యా అ॒స్మా ఇ॒మే లో॒కా గా॒యత్రం॑ వై తృ॒టీ॒యమే॑కస్మై ప॒ంచా॑శతే॥౫౦॥

సా॒ధ్యాస్స॑ర్వస్మై స్వా॑హో॒॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి సప్తమ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॥